12.6.2020

Eduskunnan kunta- ja terveysjaosto

Viite: Eduskunnan kunta- ja terveysjaoston lausuntopyyntö HE 88/2020 Hallituksen esitys vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi

Eduskunnan kunta- ja terveysjaosto on 9.6.2020 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi 15.6.2020 klo 14.00 mennessä.

Vuoden 2020 lisätalousarvio sisältää toimenpiteitä, joilla yhteiskuntaa tuetaan koronaepidemian aiheuttamissa lisäkustannuksissa ja muissa taloudellisissa vaikutuksissa.

Esityksessä kuntien ja sairaanhoitopiirien taloutta tuetaan yhteensä 1,4 miljardilla eurolla. Suoraa tukea sairaanhoitopiirit saisivat 200 miljoonaa euroa koronakustannusten ja alijäämien kattamiseen.

Yliopistosairaaloiden toukokuussa 2020 tekemän arvion mukaan sairaanhoitopiirien negatiiviset taloudelliset vaikutukset koronaepidemian varautumisesta ja hoidosta olisivat noin 640 miljoonaa euroa. Esitetty suora tuki kattaisi siis vain vajaan kolmasosan koronaepidemian taloudellisista vaikutuksista. Sairaanhoitopiirit ovat toimineet tiiviissä sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa koronaepidemian hoidossa, joten tehdyt toimenpiteet ovat valtakunnallisia ja ovat myös valmiuslakiin ja ministeriön ohjaukseen perustuvia. Yliopistosairaanhoitopiireillä on lisäksi ollut vaativa koordinoiva rooli erityisvastuualueillaan, joten kustannuksiakin on syntynyt niille keskimääräistä enemmän, ja lisäksi yliopistosairaanhoitopiirit ovat valmistautuneet hoitamaan ja hoitaneet erityisvastuualueiden vaikeimmin hoitoa tarvitsevat potilaat. Yliopistollisille sairaaloille ja yliopistosairaanhoitopiireille on lailla säädetty omaa jäsenkuntaaluettaan laajempi erityisvastuualueen väestövastuu ja ne em. syystä palvelevat laajasti myös muita kuin omien jäsenkuntiensa asukkaita. Yliopistosairaanhoitopiirien kapasiteetti on tästä syystä taloudellisesti kalliimpaa. Yliopistosairaanhoitopiirien laajempi väestövastuu on välttämätöntä huomioida kriisinhoidon kustannusten aiheuttamisperiaatteen mukaisessa rahoituksen jaossa.

Tukea tulisikin lisätä huomattavasti, ja kohdentaa se suoraan sairaanhoitopiireille, erityisesti yliopistosairaanhoitopiireille. On tärkeää huomata, että koronapandemia on vaihdellut erittäin merkittävästi eri puolilla maata, mutta valmistautuminen ja ministeriön ohjeistus on ollut valtakunnallinen koskien kaik-

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Teiskontie 35, PL 2000, 33521 Tampere, puh. 03 311 611, etunimi.sukunimi@pshp.fi, www.pshp.fi

kia samalla tavalla. Tästä syystä jakoperusteita on kohdennettava ja painotettava yliopistosairaanhoitopiireihin eikä vain tehohoitopäiviin perustuen. Lisäksi tukea myönnettäessä tulee huomioida, että sairaanhoitopiirien laskutusjärjestelmät eroavat huomattavasti, ja täten myös koronaepidemian taloudelliset vaikutukset tulojen muodostumiseen. Joillakin sairaanhoitopiireillä on ns. kiinteä kuukausilaskutus. Näillä sairaanhoitopiireillä ei ole tapahtunut vastaavaa tulojen romahdusta, kuten niillä sairaanhoitopiireillä (esim. PSHP), joissa on ajantasainen, käytön mukainen ja suoriteperusteinen laskutusmalli. Edelleen, sairaanhoitopiirit ja hyvinvointikuntayhtymät ovat olleet ja ovat hyvin erilaisessa tilanteessa ja tästä syystä tukea pitää kohdentaa erityisesti sairaanhoitopiireille ja koronapandemian vaikutuksiin erikoissairaanhoidossa.

Sairaanhoitopiirit tulevat tekemään merkittävän (400-500 miljoonan euron) alijäämän vuonna 2020 lisätalousarviossa mainitun suoran tuen jälkeenkin. Mikäli sote-uudistus toteutuu esitetysti vuoden 2023 alussa, tulisi sairaanhoitopiirien ja niiden jäsenkuntien maksaa syntynyt alijäämä kahden vuoden aikana nykylainsäädännön mahdollistaman neljän vuoden sijaan. Tämä on kuntien taloudellinen tilanne huomioiden mahdotonta. Myös tämän takia suurempi valtion suora tuki on välttämätön.

Tarmo Martikainen
sairaanhoitopiirin johtaja
tarmo.martikainen@pshp.fi
puh. 03 311 66210, 050 5584579

Pasi Virtanen
talousjohtaja
pasi.virtanen@pshp.fi
puh. 03 311 65627, 040 779 9002